

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 8.4.2009
COM(2009) 162 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Οικοδομώντας ένα βιώσιμο μέλλον για την υδατοκαλλιέργεια

**Νέα ώθηση στη στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη της ευρωπαϊκής
υδατοκαλλιέργειας**

{SEC(2009) 453}

{SEC(2009) 454}

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Οικοδομώντας ένα βιώσιμο μέλλον για την υδατοκαλλιέργεια

Νέα ώθηση στη στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η σύγχρονη υδατοκαλλιέργεια αποτελεί σημαντική καινοτομία στην ιχθυοπαραγωγή και στην παραγωγή θαλάσσιων προϊόντων διατροφής· αποτελεί επίσης τον ταχύτερα αναπτυσσόμενο κλάδο παραγωγής τροφίμων σε παγκόσμιο επίπεδο, με μέσο ρυθμό ανάπτυξης ποσοστού 6-8% ετησίως. Με συνολική παραγωγή ύψους περίπου 52 εκατομμυρίων τόνων το 2006, η υδατοκαλλιέργεια αυξήθηκε σε παγκόσμιο επίπεδο κατά ένα τρίτο από το 2000 και μετέπειτα, αύξηση η οποία οφείλεται στη θεαματική ανάπτυξη που σημειώθηκε στην Ασία και στη Νότιο Αμερική. Η υδατοκαλλιέργεια αντιπροσωπεύει σχεδόν το ήμισυ της παγκόσμιας προσφοράς ιχθύων για κατανάλωση από τον άνθρωπο και παρουσιάζει σημαντικό δυναμικό για περαιτέρω ανάπτυξη¹. Αυτό θα συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στο να επιλυθεί το πρόβλημα της ζήτησης για αλιευτικά προϊόντα στο μέλλον. Ωστόσο, η ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας δεν πρέπει να παρακάμψει την ανάγκη για μείωση και οριστική εξάλειψη της υπεραλίευσης μη εκτρεφόμενων αποθεμάτων, στο πλαίσιο της βιώσιμης εκμετάλλευσης των ωκεανών. Έτσι, η υδατοκαλλιέργεια προσφέρει τεράστιες ευκαιρίες και θέτει σημαντικά ζητήματα, ιδίως όσον αφορά την περιβαλλοντική βιωσιμότητα της παραγωγής καθώς και ως προς την ποιότητα και την ασφάλεια των προϊόντων. Η υδατοκαλλιέργεια αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα σε ορισμένες παράκτιες και ηπειρωτικές περιοχές της ΕΕ. Αφορά ιχθύες με πτερύγια καθώς και οστρακόδερμα τόσο των γλυκών όσο και των αλμυρών υδάτων που εκτρέφονται σε διαφόρων ειδών συστήματα υδατοκαλλιέργειας: ανοικτά ή κλειστά, εκτατικά ή εντατικά, στην ξηρά, σε λίμνες, σε τέλματα – τροφοδοτούμενες από ποταμούς ή ακόμη και από υπόγεια ύδατα – κοντά στην ακτή ή στην ανοικτή θάλασσα. Πολλές κοινοτικές πολιτικές έχουν αντίκτυπο στην εν λόγω δραστηριότητα και η διαρθρωτική πολιτική με στόχο τη στήριξη της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής έχει συμβάλει σημαντικά στην εξέλιξη του εν λόγω κλάδου στην Ευρώπη. Από βιοτεχνικού χαρακτήρα και μικρής κλίμακας δραστηριότητα, η υδατοκαλλιέργεια εξελίχθηκε σε βιομηχανία υψηλής τεχνολογίας με ενιαίες επιχειρήσεις. Το 2006 παρήχθησαν περίπου 1.3 εκατ. τόνοι ιχθύων, οστρακόδερμων και μαλακόστρακων στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ-27, που αντιστοιχούν σε κύκλο εργασιών 3 περίπου δισ. € και σε 65.000 περίπου θέσεις εργασίας. Η σημερινή ζήτηση για κατανάλωση στην ΕΕ ανέρχεται σε περίπου 12 εκατομμύρια τόνους.

Η στρατηγική της ΕΕ για βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια² η οποία εγκρίθηκε το 2002 προέβλεπε τρόπους για την προώθηση της ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας. Έκτοτε, σημειώθηκε

¹ FAO: Η κατάσταση της υδατοκαλλιέργειας σε παγκόσμιο επίπεδο για το 2008 (στοιχεία από τα οποία εξαιρούνται τα υδρόβια φυτά).

² Ανακοίνωση από την Επιτροπή: Στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας- COM(2002) 511.

σημαντική πρόοδος στη διασφάλιση περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, ασφάλειας και ποιότητας της παραγωγής προϊόντων υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ³. Ωστόσο, κατά την ίδια περίοδο, η παραγωγή προϊόντων υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ, συνολικά, παρουσίασε στασιμότητα, σε έντονη αντίθεση με τον υψηλό ρυθμό ανάπτυξης στον υπόλοιπο κόσμο.

Δεδομένων των ταχύτατα μεταβαλλόμενων τεχνολογιών και των επίμονων οικονομικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων, επιβάλλεται πλέον να αποτιμηθούν τα δυνατά σημεία και οι αδυναμίες του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ. Η παρούσα ανακοίνωση αποσκοπεί στο να εντοπίσει και να εξετάσει τα αίτια αυτής της στασιμότητας, με στόχο να εξασφαλιστεί ότι η ΕΕ θα παραμείνει καίριος παίκτης σε αυτό τον στρατηγικής σημασίας κλάδο. Η ανακοίνωση βασίζεται στα επιτεύγματα της στρατηγικής του 2002 για την υδατοκαλλιέργεια και στη νέα ώθηση για τις θαλάσσιες δραστηριότητες που περιέχεται στην ενιαία θαλάσσια πολιτική για την ΕΕ.

2. ΈΝΑ ΟΡΑΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΥΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

2.1. Σημερινές προκλήσεις και πρόβλεψη

Η ΕΕ αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες αγορές θαλάσσιων προϊόντων διατροφής στον κόσμο· εντούτοις, για την κάλυψη της αυξανόμενης ζήτησης, καταφεύγει ολοένα και περισσότερο σε εισαγωγές. Αντλεί τα οφέλη ενός δυναμικού τομέα ο οποίος βρίσκεται στην αιχμή της έρευνας και της τεχνολογικής εξέλιξης, διαθέτει προηγμένο εξοπλισμό και ιχθυοτροφές, εκπαιδευμένους και καταρτισμένους επιχειρηματίες και καινοτόμες επιχειρήσεις καθώς και ένα συμπαγές νομικό πλαίσιο όσον αφορά το περιβάλλον και την προστασία της υγείας. Ωστόσο ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ έχει να αντιμετωπίσει πολλές προκλήσεις: π.χ. περιορισμένο χώρο και περιορισμένη χορήγηση αδειών· καταμερισμό του κλάδου· περιορισμένη πρόσβαση σε επενδυτικά κεφάλαια ή σε δάνεια για καινοτομία σε πλαίσιο υψηλού κινδύνου (δεδομένου μάλιστα ότι σημειώνονται συνεχώς αλλαγές στην οικονομική κατάσταση και στον τρόπο λειτουργίας του παγκόσμιου εμπορίου)· πίεση από εισαγωγές· ανεπάρκεια φαρμάκων και εμβολίων. Επιπλέον, οι αυστηροί κανόνες της ΕΕ, ειδικότερα όσον αφορά την περιβαλλοντική προστασία, δημιουργούν ανταγωνιστικούς περιορισμούς σε σχέση με ανταγωνιστές στην Ασία ή στη Λατινική Αμερική.

Για να συμβάλει στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της βιωσιμότητας και της ασφάλειας, η ΕΕ πρέπει να επενδύσει στην παγκόσμια αγορά, πουλώντας τεχνολογία και τεχνογνωσία.

Ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας εξακολουθεί να είναι σχετικά άγνωστος στις δημόσιες αρχές και στους επενδυτές. Προσκρούει στις προκλήσεις μιας μεταβαλλόμενης κοινωνίας όπου ο διαθέσιμος χώρος αποτελεί αντικείμενο συναγωνισμού και όπου εκφράζεται ολοένα και μεγαλύτερη ανησυχία σχετικά με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα των καλλιεργητικών δραστηριοτήτων.

³ Το 2007, η Επιτροπή αποτίμησε την πρόοδο που είχε έως τότε σημειωθεί και ξεκίνησε ευρεία δημόσια διαβούλευση και συζητήσεις με τους ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά με τις προοπτικές για τον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας στην Ευρώπη: Βλ. http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/governance/consultations/consultation_100507_en.htm και http://ec.europa.eu/fisheries/meetings_events/events/archives/events_2007/conference_151107_en.htm

2.2. Οικοδομώντας το μέλλον του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ

Ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ προβλέπει ότι η κατανάλωση θαλασσινών θα εξακολουθήσει την ανοδική της πορεία σε παγκόσμιο επίπεδο. Η ζήτηση αυτή δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί εξ ολοκλήρου από μη εκτρεφόμενα ιχθυαποθέματα. Ακόμη και σε περίπτωση που τα μη εκτρεφόμενα αποθέματα αποκαθίσταντο σε επίπεδα Μέγιστης Βιώσιμης Απόδοσης, η ταχύτατα αυξανόμενη ζήτηση θα έπρεπε να καλυφθεί από την υδατοκαλλιέργεια. Η ΕΕ πρέπει να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις και να προετοιμαστεί για αυτή τη σταδιακά αυξανόμενη ζήτηση ώστε να ικανοποιηθούν οι καταναλωτές.

Ο κοινοτικός κλάδος υδατοκαλλιέργειας πρέπει στο μέλλον να είναι πρωτοπόρος της βιώσιμης ανάπτυξης. Πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή τα ενδεδειγμένα μέτρα ώστε να εξασφαλιστεί ότι ο κοινοτικός κλάδος μπορεί να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο στην «κυανή επανάσταση», είτε όσον αφορά την παραγωγή θαλάσσιων προϊόντων διατροφής, τεχνολογίας και καινοτομίας είτε όσον αφορά τον καθορισμό προδιαγραφών και διαδικασιών πιστοποίησης σε κοινοτικό και σε διεθνές επίπεδο. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, η παρούσα ανακοίνωση αποσκοπεί στο να συμβάλει ώστε να δημιουργηθούν οι συνθήκες εκείνες που θα οδηγήσουν σε έναν επιτυχή και βιώσιμο κλάδο υδατοκαλλιέργειας που θα μπορεί να ανταποκριθεί με επιτυχία στις συνθήκες ανταγωνισμού της αγοράς. Ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας πρέπει να είναι σε θέση να καλύψει το σύνολο της αλυσίδας εφοδιασμού, περιλαμβανομένων προϊόντων υψηλής αξίας και καινοτόμων προϊόντων, τα οποία θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες των καταναλωτών τόσο εντός της ΕΕ όσο και εκτός αυτής, και την παραγωγή εξοπλισμού υψηλών προδιαγραφών για τις επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας.

Η παραγωγή θαλάσσιων προϊόντων διατροφής και εξοπλισμού υδατοκαλλιέργειας πρέπει να στηρίζεται στην πλέον προηγμένη έρευνα και τεχνολογία. Η ΕΕ πρέπει να διατηρήσει την πρωτοπορία όσον αφορά την έρευνα και τις τεχνολογικές εξελίξεις ώστε να παραμείνει στο προσκήνιο αυτού του στρατηγικού τομέα και να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας, ενθαρρύνοντας τη συνεχή ανάπτυξή του και τη χρησιμοποίηση καινοτόμων τεχνολογιών και τεχνικών διαχείρισης. Η προηγμένη έρευνα και τεχνολογία πρέπει επίσης να συμβάλουν ώστε ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας να είναι περιβαλλοντικά βιώσιμος. Αυτό θα επιτρέψει σε σειρά επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας της ΕΕ και στον συναφή κλάδο παροχής τεχνολογίας να επενδύσει εκτός ΕΕ.

Οι συνθήκες της αγοράς θα διαμορφώσουν τον τρόπο με τον οποίο ο κλάδος συμβάλλει στην προσφορά υγιών και ασφαλών θαλάσσιων προϊόντων διατροφής ενώ ταυτόχρονα θα μειωθεί η εξάρτηση της ΕΕ από τις εισαγωγές. Οι παραγωγοί της ΕΕ πρέπει να διαθέτουν τα προϊόντα τους στην αγορά ως προϊόντα υψηλής ποιότητας χάρη στην περιβαλλοντική τους επίδοση και στις υψηλές προδιαγραφές υγείας και ιχνηλασιμότητας που ισχύουν γι' αυτά και να αναπτύξουν περαιτέρω τις αγορές τόσο εντός όσο και εκτός ΕΕ. Από την άποψη αυτή, τα εθελοντικά συστήματα επισήμανσης και πιστοποίησης τα οποία είναι συμβατά με τις διατάξεις του ΠΟΕ είναι δυνατόν να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και να βελτιώσουν την θέση των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας τα οποία πληρούν αυστηρές προδιαγραφές ποιότητας.

Στηριζόμενη στην προηγμένη έρευνα και τεχνολογία, η υδατοκαλλιέργεια πρέπει να εξελιχθεί σε κλάδο ο οποίος σέβεται το περιβάλλον. Η περιβαλλοντική βιωσιμότητα αποτελεί αναγκαιότητα ενώ οι καταναλωτές επιθυμούν ολοένα και περισσότερο να εξασφαλίζεται ότι τηρούνται περιβαλλοντικές διατάξεις υψηλών προδιαγραφών κατά την παραγωγή και μεταφορά των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας. Η εφαρμογή υψηλών προδιαγραφών θα

συμβάλει, τελικά, στη βελτίωση της εικόνας του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας και θα διευκολύνει την πρόσβασή του στις αγορές.

Σειρά σημαντικών προβλημάτων τα οποία περιορίζουν την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας εξαρτώνται άμεσα από πολιτικές και δράσεις που λαμβάνονται σε εθνικό ή σε περιφερειακό επίπεδο. Οι δημόσιες αρχές πρέπει, συνεπώς, να καθιερώσουν ένα κατάλληλο πλαίσιο ώστε να υλοποιηθεί αυτό το όραμα και να συμβάλουν στην εξάλειψη των εμποδίων στην εθνική τους νομοθεσία. Το πλαίσιο αυτό πρέπει να είναι προβλέψιμο, συνεκτικό και οικονομικά συμφέρον, ώστε να επιτραπεί στον κλάδο να υλοποιήσει το δυναμικό του.

Συνεπώς, η παρούσα στρατηγική θα αποδώσει πλήρως μόνον εφόσον το όραμα και οι στόχοι της στηριχθούν από όλες τις πλευρές και ενισχυθούν και μεταφερθούν από τις δημόσιες αρχές σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο.

3. ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

Για να υλοποιηθεί αυτό το όραμα όσον αφορά την ευρωπαϊκή υδατοκαλλιέργεια, η ΕΕ πρέπει να προωθήσει έναν ανταγωνιστικό και ποικιλόμορφο κλάδο υδατοκαλλιέργειας (περιλαμβανομένων των παρόχων εξοπλισμού και τεχνολογίας), με τη στήριξη της πιο προηγμένης έρευνας και τεχνολογίας, η οποία θα καλύπτει το σύνολο της αλυσίδας παραγωγής και θα ικανοποιεί τις απαιτήσεις των καταναλωτών κατά βιώσιμο τρόπο. Οι ανάγκες προτεραιότητας για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας θα αξιολογηθούν επίσης στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και του μελλοντικού της δημοσιονομικού πλαισίου. Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή θα εξετάσει, συγκεκριμένα, τον καθορισμό ειδικών δυνατοτήτων χρηματοδότησης όσον αφορά μέτρα πέραν της εθνικής διάστασης.

3.1. Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη

Η ΕΕ έχει συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη της έρευνας και της τεχνολογίας στην υδατοκαλλιέργεια. Με βάση το 6^ο κοινοτικό πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα, χορηγήθηκαν 98 εκατομμύρια € σε ερευνητικά προγράμματα για την υδατοκαλλιέργεια, εκ των οποίων 32 εκατ. € για τις ΜΜΕ. Είναι απαραίτητο να συνεχιστεί και να ενισχυθεί αυτή η στήριξη.

Η βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας πρέπει να στηρίζεται από επιστημονική αριστεία στην έρευνα και την τεχνολογία. Ηγετικοί φορείς του κλάδου ξεκίνησαν πρόσφατα πρωτοβουλία με στόχο τη δημιουργία μιας πλατφόρμας τεχνολογίας και καινοτομίας στον τομέα της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας (EATIP), ώστε να διευκολυνθεί η διατήρηση του κλάδου στην παγκόσμια πρωτοπορία, να παρασχεθεί ένα στρατηγικό όραμα και να καθοριστούν προτεραιότητες για τον κλάδο της Ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας όσον αφορά την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη. Οι τεχνολογικές καινοτομίες στα συστήματα υδατοκαλλιέργειας έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά μέσα για τη μείωση των επιπτώσεων από τις δραστηριότητες του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας στο περιβάλλον.

Είναι απαραίτητο να στηριχθεί περαιτέρω η επιστημονική αριστεία στην έρευνα και στην τεχνολογική ανάπτυξη στην υδατοκαλλιέργεια, για την προώθηση ιδιωτικών πρωτοβουλιών στον εν λόγω τομέα και για τη διάδοση των ευκαιριών για την χρηματοδότησή του. Η έρευνα που στηρίζεται από δημόσια χρηματοδότηση μπορεί να συμβάλει στην προώθηση της

ιδιωτικής E&A και πρέπει να επικεντρώνεται σε προτεραιότητες, ειδικότερα εκείνες που δεν μπορούν να στηριχθούν πλήρως από MME ή παρουσιάζουν υψηλό επενδυτικό κίνδυνο. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει επίσης να αναπτυχθεί συνέργεια με τον ευρύτερο κλάδο των αλιευτικών δραστηριοτήτων (π.χ. ιχθυοκαλλιέργεια ανοικτής θαλάσσης).

Η Επιτροπή

- Θα συνεχίσει τις προσπάθειες όσον αφορά την E&A στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας και θα χορηγήσει επαρκείς κοινοτικές πιστώσεις σε προγράμματα υδατοκαλλιέργειας για την περαιτέρω ανάπτυξη της τεχνογνωσίας η οποία θα αποτελέσει τη βάση για βιώσιμες και ανταγωνιστικές πρακτικές υδατοκαλλιέργειας. Η Επιτροπή θα επιδιώξει επίσης την πιο αποτελεσματική χρήση των υφιστάμενων μέσων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Παράλληλα, τα κράτη μέλη και ο κλάδος καλούνται να αυξήσουν τις επενδύσεις τους στην έρευνα στο τομέα της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας·
- Θα προωθήσει τη βελτιστοποίηση και την ανάπτυξη καίριων υποδομών έρευνας και θα ενισχύσει τα δίκτυα και την ενσωμάτωση σε ευρύτερα επιστημονικά δίκτυα ώστε να αντιμετωπιστούν παγκόσμιες προκλήσεις όπως η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στο πλαίσιο της νέας θαλάσσιας πολιτικής και του στρατηγικού της προγράμματος ερευνών⁴;
- Καλεί τα κράτη μέλη να αναγνωρίσουν τη σημασία της εκτατικής και της παραδοσιακής μορφής υδατοκαλλιέργειας και να εξετάσουν πιθανότητες ανάπτυξης της παραγωγής στους υφιστάμενους χώρους και εγκαταστάσεις.

Επιπλέον, η επαρκής ασφαλιστική κάλυψη, για κινδύνους που αφορούν τόσο το απόθεμα όσο και/ή την τεχνολογία, μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη στήριξη της ανάπτυξης του κλάδου, ιδιαίτερα της ανάπτυξης καινοτόμων σχεδίων, στα οποία, οι επιπτώσεις που τυχόν ζημιές μπορεί να επιφέρουν, ενδέχεται να είναι σημαντικές. Έτσι, η Επιτροπή θα αναλύσει τον αντίκτυπο των σχεδίων και θα εξετάσει εάν είναι σκόπιμο να προσαρμοστούν οι υφιστάμενες κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

3.2. Τσοι όροι ανταγωνισμοί όσον αφορά τον χώρο

Ο αυξανόμενος ανταγωνισμός για χώρο συνιστά σημαντικό πρόβλημα για την περαιτέρω ανάπτυξη ή ακόμη και διατήρηση όλων των μορφών παράκτιας υδατοκαλλιέργειας, καθώς και υδατοκαλλιέργειας γλυκών υδάτων.

Η επιλογή της περιοχής είναι καίριας σημασίας και ο χωροταξικός σχεδιασμός έχει σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει στην παροχή προσανατολισμού και αξιόπιστων στοιχείων όσον αφορά την έδρα μιας οικονομικής δραστηριότητας· συμβάλλει σε ένα κλίμα μεγαλύτερης βεβαιότητας για τους επενδυτές, στην αποφυγή των διαφορών και στην εξεύρεση συνεργιών μεταξύ των δραστηριοτήτων και του αντίστοιχου περιβάλλοντος στο οποίο αυτές διεξάγονται, με απώτερο στόχο την βιώσιμη ανάπτυξη.

⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής: «Ευρωπαϊκή στρατηγική για θαλάσσια και ναυτιλιακή έρευνα» - COM(2008) 534.

Η Επιτροπή

- Θα εξακολουθήσει να αναπτύσσει τις πρωτοβουλίες της για την προώθηση της ανάπτυξης θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού και ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών, όπως ορίζεται στο πλαίσιο της νέας θαλάσσιας πολιτικής της ΕΕ⁵;
- Καλεί όλα τα κράτη μέλη να αναπτύξουν συστήματα θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, στα οποία να αναγνωρίζεται πλήρως η στρατηγική σημασία της υδατοκαλλιέργειας. Στο πλαίσιο αυτό, ως μέρος της προετοιμασίας της επόμενης μεταρρύθμισης της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να ενισχύσει τους δεσμούς μεταξύ των κοινοτικών χρηματοδοτικών μέσων και της πρόσβασης σε χώρο για θαλάσσιες δραστηριότητες, περιλαμβανομένης της υδατοκαλλιέργειας·
- Καλεί τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν ότι ο χωροταξικός σχεδιασμός στην ξηρά ενσωματώνει πλήρως τις ανάγκες και τις αξίες της υδατοκαλλιέργειας γλυκέων υδάτων.

3.3. Συμβολή στην προσπάθεια των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της αγοράς

Ο κοινοτικός κλάδος της υδατοκαλλιέργειας πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των καταναλωτών, να προσαρμόζεται στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς και να αλληλεπιδρά σε ισότιμη βάση με τους υπόλοιπους φορείς της αλυσίδας εμπορίας⁶. Η Επιτροπή θα εξετάσει την πολιτική διάθεση στην αγορά των αλιευτικών προϊόντων και των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας το 2009 και θα:

- Αξιολογήσει και θα αντιμετωπίσει τις ανάγκες του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας, ιδιαίτερα όσον αφορά τις οργανώσεις των παραγωγών, τα διεπαγέματα, τα μέσα ενημέρωσης των καταναλωτών και διάθεσης στην αγορά όπως είναι η επισήμανση των θαλάσσιων προϊόντων διατροφής, στο πλαίσιο της μελλοντικής μεταρρύθμισης της πολιτικής διάθεσης στην αγορά των αλιευτικών προϊόντων και των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας·
- Θα συνεχίσει να συνεργάζεται με τα κράτη μέλη, με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τους ενδιαφερόμενους φορείς για την καθιέρωση προδιαγραφών (ιδίως όσον αφορά τη βιολογική υδατοκαλλιέργεια ή τα συστήματα οικολογικής σήμανσης)·
- Θα συνεχίσει τη διεθνή της συνεργασία σχετικά με θέματα επισήμανσης και πιστοποίησης, ιδίως με τον FAO.

3.4. Η διεθνής διάσταση

Ένας καινοτόμος κλάδος αποτελεί επίσης ευκαιρία για τους συναφείς τομείς (π.χ. τη βιομηχανία που ασχολείται με τον εξοπλισμό, τις ιχθυοτροφές, την υγεία των ζώων) να επεκταθούν και να εξαγάγουν την τεχνογνωσία τους σε άλλα μέρη του κόσμου.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή:

⁵ COM(2007) 575 και COM(2008) 791: Ένας οδικός χάρτης για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό Επίτευξη Κοινών Αρχών στην ΕΕ

⁶ Το σχέδιο «Consensus» συνιστά θετικό παράδειγμα βελτιωμένης ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των φορέων της αλυσίδας εμπορίας.

- Θα εξετάσει το ενδεχόμενο να δημιουργήσει μια βάση για την προώθηση της ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας σε τρίτες χώρες και την αύξηση των επιχειρηματικών ευκαιριών για τις εταιρείες υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ, στο πλαίσιο της εξωτερικής διάστασης της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής·
- Θα αναπτύξει, στο πλαίσιο του νέου σχεδίου δράσης της για την υγεία των ζώων, στρατηγική εξαγωγών σε κοινοτικό επίπεδο ώστε να ενισχυθεί ο ρόλος της Κοινότητας κατά την διαπραγμάτευση προϋποθέσεων εξαγωγής που συνδέονται με θέματα που αφορούν την καλή υγεία των ζώων·
- Θα εξακολουθήσει να προωθεί την ανάγκη για βιωσιμότητα στην ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας σε διεθνές επίπεδο με στόχο να βελτιωθούν οι επιδόσεις ορισμένων υφιστάμενων πρακτικών από περιβαλλοντικής άποψης και να βελτιωθεί ο βαθμός ισοτιμίας για τον εν λόγω κλάδο σε παγκόσμιο επίπεδο.

4. ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

Η Κοινότητα εξασφαλίζει ότι ο κοινοτικός κλάδος της υδατοκαλλιέργειας αναπτύσσεται κατά τρόπο που συνάδει με ένα υψηλό επίπεδο προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Στο ίδιο πλαίσιο, τα θαλάσσια προϊόντα διατροφής τα οποία παρασκευάζονται ή εισάγονται στην ΕΕ πρέπει να τηρούν υψηλές προδιαγραφές προστασίας της υγείας και της ασφάλειας του καταναλωτή. Η Κοινότητα πρέπει επίσης να επιδιώκει τους στόχους της προστασίας υψηλού επιπέδου της υγείας και ευημερίας των υδρόβιων ζώων εκτροφής.

4.1. Διασφάλιση της συμβατότητας μεταξύ υδατοκαλλιέργειας και περιβάλλοντος

4.1.1. Υδατοκαλλιέργεια που σέβεται το περιβάλλον

Η ΕΕ δεσμεύεται για υψηλού επιπέδου περιβαλλοντική προστασία και η κοινοτική νομοθεσία βασίζεται στην αρχή της προφύλαξης. Υφίστανται ήδη τεχνολογίες για τον καθαρισμό του ύδατος μέσω της αφαίρεσης αποβλήτων και προσμείξεων, ενώ η περαιτέρω ανάπτυξη νέων τεχνολογιών για τη μείωση της απορροής θα είναι μάλλον σημαντική κατά τα επόμενα έτη. Η τήρηση της κοινοτικής νομοθεσίας για τα ύδατα είναι επίσης καίριας σημασίας για να εξασφαλιστεί η απαιτούμενη ποιότητα υδάτων για την παραγωγή ποιοτικών και ασφαλών προϊόντων διατροφής.

Η Επιτροπή

- Θα συνεχίσει να τονίζει τη σημασία της περιβαλλοντικά βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας στις πολιτικές και στις δράσεις της·
- Θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις όσον αφορά τα διαφεύγοντα είδη και, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο, να αξιολογεί την προστιθέμενη αξία της δράσης που είναι δυνατόν να αναπτυχθεί σε κοινοτικό επίπεδο.

4.1.2. Ένα περιβάλλον φιλικό προς την υδατοκαλλιέργεια

Για την υδατοκαλλιέργεια απαιτούνται ύδατα υψηλής ποιότητας ώστε να εξασφαλίζεται η υγεία των υδρόβιων ζώων και η παραγωγή ασφαλών και υψηλής ποιότητας προϊόντων.

Τα πρώτα σχέδια διαχείρισης περιοχής ποτάμιας λεκάνης που θα επεξεργαστούν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα (WFD)⁷ οφείλουν να διατηρούν, τουλάχιστον, το υφιστάμενο επίπεδο προστασίας των περιοχών καλλιέργειας οστρακοδέρμων, όπως προβλέπεται βάσει της οδηγίας περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για τα οστρακοειδή.⁸ Η Επιτροπή εκτιμά επίσης ότι η πρώτη επικαιροποίηση των σχεδίων διαχείρισης περιοχής ποτάμιας λεκάνης της WFD το 2015 πρέπει, τουλάχιστον, να διατηρεί το ίδιο επίπεδο προστασίας και ότι πρέπει να καθοριστούν νέες περιοχές για την παραγωγή οστρακοδέρμων ως προστατευόμενων περιοχών στο πλαίσιο της WFD. Δεν θα υιοθετηθεί η επιλογή της δημιουργίας διαφορετικών ρυθμιστικών καθεστώτων για παλιές και νέες περιοχές οστρακοδέρμων.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή:

- Εξασφαλίζει ότι τα κράτη μέλη παρέχουν κατάλληλο επίπεδο προστασίας των υδάτων για οστρακοειδή βάσει των πρώτων σχεδίων διαχείρισης περιοχής ποτάμιας λεκάνης που καταστρώθηκαν στο πλαίσιο της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα·
- Θα αυξήσει την ενημέρωση με παραλήπτες τις εθνικές αρμόδιες αρχές και τον κλάδο για να εξασφαλιστεί η κατάλληλη εφαρμογή της WFD και της οδηγίας πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική⁹ όσον αφορά τις δραστηριότητες υδατοκαλλιέργειας, περιλαμβανομένης της ανάπτυξης κατευθυντήριων γραμμών για την εφαρμογή της WFD στις περιοχές οστρακοδέρμων·
- Θα αξιολογήσει την ανάγκη να συμπληρωθεί το νομικό πλαίσιο της ΕΕ όσον αφορά την προστασία των υδάτων με στόχο την κατάργηση της οδηγίας περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για οστρακοειδή.

4.2. Διαμόρφωση ενός καλλιεργητικού κλάδου υδρόβιων οργανισμών υψηλής απόδοσης

Οι βέλτιστες συνθήκες εκτροφής, η καλή υγεία και οι κατάλληλες, ενδεδειγμένες για τις φυσικές ανάγκες των υδρόβιων ζώων εκτροφής ιχθυοτροφές, είναι απαραίτητες για τη βέλτιστη ανάπτυξη και παραγωγή. Η εξασφάλιση της καλής μεταχείρισης των εκτρεφόμενων ιχθύων συμβάλλει επίσης στην καλύτερη εικόνα του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας.

4.2.1. Προστασία της υγείας των υδρόβιων ζώων

Το κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο για την υγεία των υδρόβιων ζώων και για την πρόληψη και το έλεγχο ορισμένων ασθενειών στα υδρόβια ζώα επανεξετάστηκε το 2006. Η Επιτροπή θα εξασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας 2006/88/ΕΚ και θα βεβαιωθεί ότι η υγεία των υδρόβιων ζώων λαμβάνεται πλήρως υπόψη στην νέα στρατηγική για την υγεία των ζώων και στο σχέδιο δράσης για την εφαρμογή της¹⁰. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή:

⁷ Οδηγία 2000/60/ΕΚ.

⁸ Οδηγία 2006/113/ΕΚ.

⁹ Οδηγία 2008/56/ΕΚ.

¹⁰ COM(2008) 545.

- Θα αξιολογήσει και πιθανότατα θα επανεξετάσει τον κατάλογο των σημαντικών ασθενειών όσον αφορά τα υδρόβια ζώα¹¹ έως το 2011.
- Θα επανεξετάσει, το 2009, τις υφιστάμενες διατάξεις όσον αφορά πρόσθετες εγγυήσεις για ορισμένες ασθένειες που επιβάλλονται σε επίπεδο κρατών μελών, ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα εν λόγω μέτρα δεν συνιστούν αδικαιολόγητα εμπόδια, διατηρώντας ταυτόχρονα ένα υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας των υδρόβιων ζώων.
- Θα αξιολογήσει τα παρόντα διαθέσιμα χρηματοδοτικά μέσα για τη στήριξη μέτρων που έχουν ως στόχο την υγεία των υδρόβιων ζώων (ειδικότερα όσον αφορά την προαγωγή μέτρων βιοασφάλειας στην εκμετάλλευση και την κατάρτιση). Η εν λόγω αξιολόγηση θα ενσωματωθεί στη μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και στο συναφές χρηματοδοτικό πλαίσιο.

4.2.2. Διασφάλιση της καλής μεταχείρισης των ζώων:

Η καλή μεταχείριση των ζώων αποτελεί κοινή μέριμνα τόσο των καταναλωτών όσο και των φορέων χάραξης πολιτικής και των παραγωγών. Εκτός από την ηθική της διάσταση, η καλή μεταχείριση των ζώων εμφανίζεται ως σημαντικό κριτήριο στην επιλογή των καταναλωτών.

Η επιστημονική βάση για την καλή μεταχείριση των ζώων είναι πολύ λιγότερο αναπτυγμένη από ό,τι εκείνη που αφορά τα ζώα εκτροφής στην ξηρά. Έτσι, η Επιτροπή, σε ευθυγράμμιση με το σχέδιο δράσης για την καλή μεταχείριση των ζώων¹²

- Θα αναζητήσει συμβουλές σχετικά με την καλή μεταχείριση των ιχθύων σε βάση ανά είδος και θα προαγάγει την ανάγκη για μια προσέγγιση ανάλογα με το είδος σε διεθνή φόρα (ιδίως στον Παγκόσμιο Οργανισμό για την Υγεία των Ζώων).
- Θα ξεκινήσει, εντός της επόμενης διετίας, αξιολόγηση σχετικά με την καλή διαβίωση των ιχθύων στην υδατοκαλλιέργεια με στόχο να εξεταστούν ενδεχόμενα νομοθετικά και μη-νομοθετικά μέτρα. Εξάλλου, η Επιτροπή προτίθεται να επανεξετάσει υφιστάμενες διατάξεις του «κανονισμού για τη μεταφορά των ζώων»¹³ ο οποίος εφαρμόζεται σήμερα σε όλα τα σπονδυλωτά αλλά δεν ενδείκνυται για εφαρμογή στα υδρόβια ζώα.
- Θα ενθαρρύνει πρωτοβουλίες του κλάδου οι οποίες αποσκοπούν στη διασφάλιση της καλής διαβίωσης των ιχθύων καλλιέργειας.

4.2.3. Αντιμετώπιση της ανάγκης για κτηνιατρικά φάρμακα

Οι ασθένειες των ιχθύων συνιστούν ζήτημα που αφορά τόσο την υγεία όσο και την καλή διαβίωση των ζώων. Συνεπώς, είναι ζήτημα μεγάλης σημασίας το να επιτρέπεται η ελεγχόμενη και συνετή χρήση φαρμάκων σε εκτρεφόμενους οργανισμούς. Η περιορισμένη διάθεση εγκεκριμένων κτηνιατρικών φαρμάκων για την αντιμετώπιση κινδύνων για την υγεία παραμένει, ωστόσο, ένα από τα κύρια προβλήματα του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας.

Η Επιτροπή

¹¹ Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή έχει ήδη θέσει εκτός του καταλόγου των ασθενειών καλύπτονται από την οδηγία 2006/88/EK το είδος «Spring Viremia» του κυπρίνου.

¹² COM(2006) 13.

¹³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2005 για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά και συναφείς δραστηριότητες.

- Θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους φορείς να εφαρμόσουν τις συστάσεις της «Ειδικής ομάδας διαθεσιμότητας» στην έκθεση του 2007¹⁴, και θα συμμετάσχει στην τακτική επανεξέταση της κατάστασης που προτείνεται.
- Θα συμβάλει στη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών και των διαφόρων φορέων που είναι συναφείς προς την υγεία των ζώων, οργανώνοντας κυρίως συναντήσεις «ειδικών και φορέων».

4.2.4. Διασφάλιση υψηλής ποιότητας και βιώσιμων ιχθυοτροφών

Η πρόσβαση σε χαμηλού κόστους και εύκολα διαθέσιμες ιχθυοτροφές παραμένει καίριας σημασίας θέμα για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας. Τα κυριότερα είδη υδατοκαλλιέργειας τα οποία έχουν ζήτηση στην ευρωπαϊκή αγορά είναι τα σαρκοβόρα και η ιχθυοτροφή τους εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διαθεσιμότητα του ιχθυαλεύρου και του ιχθυελαίου. Η εξάρτηση του κλάδου από τα ιχθυάλευρα και τα ιχθυέλαια ως κύριων συστατικών των ιχθυοτροφών εγείρει ανησυχίες τόσο ως προς την οικονομική όσο και ως προς την περιβαλλοντική τους βιωσιμότητα. Αφενός, η παραγωγή ιχθυαλεύρου/ιχθυελαίου αγωνίζεται να ικανοποιήσει την αυξανόμενη ζήτηση, με αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών. Αφετέρου, η χρήση ιχθυαλεύρου/ιχθυελαίου από τη βιομηχανική αλιεία μπορεί να κλονίσει τη βιωσιμότητα του κλάδου και να αποβεί επιζήμια για την εικόνα του. Ταυτόχρονα, πρέπει να ληφθεί υπόψη σειρά συνιστωσών κατά την αναζήτηση ενδεδειγμένων εναλλακτικών λύσεων, οι οποίες κυμαίνονται από την προστασία των καταναλωτών μέχρι την καλή διαβίωση των ζώων. Κατά τον καθορισμό κοινοτικών κανόνων και προδιαγραφών όσον αφορά τις ιχθυοτροφές, πρέπει να εξισορροπούνται τα οφέλη από την υψηλή προστασία των καταναλωτών και οι περιορισμοί όσον αφορά τον ανταγωνισμό στον κλάδο.

Στο πλαίσιο της πολιτικής της για την επίτευξη πολύ υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών, η Επιτροπή θα συμβάλει στο να διευκολύνει την υδατοκαλλιέργεια στην ΕΕ μέσω της βελτίωσης της κοινοτικής νομοθεσίας όσον αφορά τις ιχθυοτροφές:

- Αυξάνοντας τη διαθεσιμότητα των απαραίτητων πρόσθετων στις ιχθυοτροφές, ιδίως με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές για «ομαλές» διαδικασίες έγκρισης για τις ιχθυοτροφές που ψηφίστηκαν τον Μάιο του 2008.
- Διασφαλίζοντας την έγκριση της πρότασής της για τον αναθεωρημένο κανονισμό «για τα ζωικά υποπροϊόντα»¹⁵, ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα υδρόβια ζώα θα λαμβάνουν μεν ιχθυοτροφή προερχόμενη από υδρόβια ζώα, θα αποτρέπεται ωστόσο η εκτροφή ενός είδους με ιχθυοτροφή προερχόμενη από το ίδιο είδος.

4.3. Διασφάλιση της προστασίας της υγείας του καταναλωτή και αναγνώριση των επωφελών για την υγεία θαλάσσιων διατροφικών προϊόντων

Για να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να λάβουν προληπτικά μέτρα και να επιβάλουν όρους για τη διασφάλιση της ποιότητας και της ασφάλειας των τροφών καθώς και την επιτήρηση και απαγορεύσεις όσον αφορά τη διάθεση στην αγορά, όπου αυτό είναι σκόπιμο. Αυτό απαιτεί τον αυστηρό και επιστημονικά

¹⁴

¹⁵ COM(2008) 345.

εμπεριστατωμένο εντοπισμό αυτών των κινδύνων καθώς και ισότιμους όρους ανταγωνισμού.
Η Επιτροπή

- Θα εξακολουθήσει να αντιμετωπίζει την ανάγκη παροχής ασφαλών θαλάσσιων προϊόντων διατροφής στον καταναλωτή, τόσο όσον αφορά τα προϊόντα παραγωγής Κοινότητας, όσο και όσον αφορά τα τρόφιμα που εισάγονται από τρίτες χώρες·
- Θα επικαιροποιεί τα νομοθετικά μέσα με βάση νέες τις γνώσεις σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων ώστε να αντιμετωπιστούν οι κίνδυνοι που συνδέονται με την ασφάλεια των τροφίμων κατά τον πιο ενδεδειγμένο τρόπο. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα επανεξετάσει την κατάσταση όσον αφορά τις βιοτοξίνες, με βάση την επανεξέταση των θαλάσσιων βιοτοξινών που αναμένεται από την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) έως τα μέσα του 2009·
- Θα εξακολουθήσει να βασίζεται τις δράσεις της στην επιστήμη και στην αρχή της προφύλαξης. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει επίσης και θα λάβει υπόψη τα οφέλη για την υγεία που συνδέονται με την κατανάλωση θαλάσσιων προϊόντων διατροφής.

5. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

Το πλαίσιο διαχείρισης της Ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας πρέπει να βελτιωθεί. Είναι επίσης σημαντικό να βελτιωθεί η εικόνα της υδατοκαλλιέργειας και να δημιουργηθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού σε κοινοτικό επίπεδο, οι οποίοι να οδηγούν στην βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας. Η διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους φορείς είναι σημαντική για τη βελτίωση της εικόνας των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας. Οι εθνικές αρχές ωστόσο έχουν να διαδραματίσουν πρωταρχικό ρόλο στη διαμόρφωση της ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας στην επικράτειά τους.

5.1. Καλύτερη εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας

Η καλύτερη εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας από τα κράτη μέλη αναμένεται να εξασφαλίσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρηματιών όσον αφορά αποφάσεις που επηρεάζουν την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας.

Η Επιτροπή θα συμβάλει επίσης σε αυτόν τον στόχο και

- Θα συντάξει έγγραφα καθοδήγησης και θα διοργανώσει ειδικές συσκέψεις εργασίας με τους ενδιαφερόμενους φορείς και τις εθνικές αρχές ώστε να διευκολύνει τη γνώση και την εφαρμογή των κυριότερων μέσων που διαθέτει για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, θα δοθεί προτεραιότητα σε έγγραφα καθοδήγησης σχετικά με δραστηριότητες της υδατοκαλλιέργειας καθώς και του προγράμματος Natura 2000·
- Θα εξασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη θα εφαρμόζουν την κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την καλή υγεία των ζώων και την προστασία των καταναλωτών, ενώ θα συντάξει πρόσθετα έγγραφα καθοδήγησης όπου αυτό είναι απαραίτητο. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να διεξάγει «επί τόπου» επιθεωρήσεις και ελέγχους και να εξασφαλίζει ότι οι χώρες εκτός ΕΕ έχουν θεσπίσει τουλάχιστον τις ίδιες διατάξεις με εκείνες που προβλέπονται στην νομοθεσία της ΕΕ. Η Επιτροπή θα επικεντρωθεί ειδικότερα στην ορθή εφαρμογή των ελέγχων για θαλάσσιες βιοτοξίνες στα οστρακόδερμα και της νέας οδηγίας σχετικά με την πολιτική για την υγεία και τον έλεγχο των ασθενειών στα υδρόβια ζώα από όλα τα κράτη μέλη.

5.2. Μείωση της γραφειοκρατίας

Η μείωση της γραφειοκρατίας, ειδικότερα για τις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, είναι απαραίτητη για την προαγωγή της ανάπτυξης.

Η Επιτροπή

- Θα εξακολουθήσει να αναπτύσσει την πολιτική της απλούστευσης του νομοθετικού περιβάλλοντος και της μείωσης της γραφειοκρατίας σε κοινοτικό επίπεδο·
- Καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης των επιχειρήσεων και της μείωσης της γραφειοκρατίας η οποία προέρχεται από εθνικές διατάξεις, ειδικότερα απλουστεύοντας τις διαδικασίες έγκρισης αδειών για την υδατοκαλλιέργεια.

5.3. Διασφάλιση της ορθής συμμετοχής των ενδιαφερόμενων φορέων και της κατάλληλης ενημέρωσης του κοινού

Η ευρεία και ενδεδειγμένη διαβούλευση είναι καίριας σημασίας για την καλύτερη ρύθμιση και την καλύτερη διακυβέρνηση, στις οποίες η Επιτροπή είναι πλήρως δεσμευμένη. Ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας και οι δημόσιες αρχές πρέπει να παρέχουν διαφανείς πληροφορίες για τη βελτίωση της εικόνας του κλάδου.

Η Επιτροπή

- Θα αξιολογήσει την ανάγκη να επανεξεταστεί και να βελτιωθεί η εικόνα του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας και οι δυνατότητες ενίσχυσης του ρόλου των εκπροσώπων της·
- Θα δημιουργήσει ένα φόρουμ διαλόγου μεταξύ της πλατφόρμας τεχνολογίας και καινοτομίας στον τομέα της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας, της Επιτροπής και των διαχειριστών ερευνητικών προγραμμάτων των κρατών μελών με στόχο τη διευκόλυνση του προγραμματισμού ερευνητικών δραστηριοτήτων σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο·
- Καλεί τα κράτη μέλη να στηρίζουν δυναμικές πρωτοβουλίες πληροφόρησης του κοινού σχετικά με τον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας, ειδικότερα χρησιμοποιώντας τις δυνατότητες που διατίθενται βάσει του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας.

5.4. Διασφάλιση της επαρκούς παρακολούθησης του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας

Οι δημόσιες πολιτικές πρέπει να βασίζονται σε αξιόπιστους δείκτες. Μέχρι πρόσφατα, οι επίσημες κοινοτικές στατιστικές σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια ήταν μάλλον περιορισμένης εμβέλειας. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή

- Θα παρακολουθήσει την πρόοδο και την εξέλιξη του εν λόγω κλάδου, ειδικότερα μέσω του νέου κανονισμού για τις στατιστικές¹⁶ και το νέο πλαίσιο συλλογής στοιχείων·
- Θα συμμετάσχει ενεργά σε διεθνές επίπεδο (κυρίως με τον FAO) για την περαιτέρω ανάπτυξη και συλλογή παγκόσμιων και εναρμονισμένων δεικτών όσον αφορά αυτόν τον αναπτυσσόμενο κλάδο·

¹⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 762/2008

- Θα διευρύνει τη βάση πληροφοριών της όσον αφορά τις τιμές της αγοράς. Η Επιτροπή θα λάβει τα απαραίτητα μέτρα για τον καθορισμό ενός συστήματος παρακολούθησης των τιμών για τα αλιευτικά προϊόντα και τα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας μέσω της αλυσίδας εμπορίας.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι παγκόσμιες εξελίξεις και η στρατηγική σημασία της υδατοκαλλιέργειας όσον αφορά την ασφάλεια των τροφίμων συμβάλλουν στο να εξασφαλίσει ο παρών κλάδος ένα πολλά υποσχόμενο μέλλον.

Στην ΕΕ, ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας έχει εξελιχθεί σε έναν σύγχρονο, δυναμικό κλάδο παραγωγής ασφαλών, υψηλής αξίας και ποιότητας προϊόντων και έχει αναπτύξει τα μέσα ώστε να είναι περιβαλλοντικά βιώσιμος. Εντούτοις, ο εν λόγω κλάδος αντιμετωπίζει και σειρά προβλημάτων. Η παρούσα στρατηγική ελπίζεται ότι θα παράσχει τη βέλτιστη προοπτική για τον κοινοτικό κλάδο της υδατοκαλλιέργειας, λαμβανομένων υπόψη τόσο των πλεονεκτημάτων όσο και των περιορισμών του.

Η παρούσα ανακοίνωση αποσκοπεί στην αύξηση της συνειδητοποίησης των φορέων χάραξης πολιτικής και των δημόσιων φορέων, όσον αφορά τη σημασία της υδατοκαλλιέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η παρούσα στρατηγική αποσκοπεί επίσης στο να παράσχει κοινοτική καθοδήγηση τόσο στους ενδιαφερόμενους φορείς όσο και στις διοικήσεις για να εξασφαλιστεί η συνοχή και η σαφήνεια στον σχεδιασμό των απαιτούμενων πολιτικών για τη βιώσιμη ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας. Πρέπει να μετατρέψουμε τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η υδατοκαλλιέργεια στην ΕΕ σε ευκαιρίες.

Για την πραγματοποίηση αυτών των φιλοδοξιών, όλοι οι φορείς, ιδιωτικοί και δημόσιοι, θα πρέπει να δεσμευθούν για το μέλλον του ευρωπαϊκού κλάδου της υδατοκαλλιέργειας.

Η Επιτροπή καλεί συνεπώς το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και όλες τις ενδιαφερόμενες πλευρές, να στηρίζουν την παρούσα στρατηγική για την υδατοκαλλιέργεια και να συνεργαστούν με τις δημόσιες αρχές και τους ενδιαφερόμενους φορείς σε κοινοτικό, εθνικό και τοπικό επίπεδο ώστε να αξιοποιηθεί το δυναμικό για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας σε επίπεδο ΕΕ, ενώ ταυτόχρονα θα εξακολουθεί να διασφαλίζει την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και τις υψηλότερες προδιαγραφές υγείας.